

* * * * *

LA TEMPOJ JA ŜANĜIGAS. Antaŭ 70 jaroj mankis al homaro la telefono, la gramofono, la elektra lumo, la aŭtomobilo, la aeroplano, la filmteatro, la radio. Iom stranga aspektus al ni la tiama vivo, sen tiuj "ĉiutagaj necesajoj." Ĉu al niaj posteuloj de la jaro 2,000 aspektos egale stranga la nuna mondostato, pro ke nun mankas la necesajoj de universale akceptata kaj uzata lingva interkomprenilo por ĉiuj homoj ĉie? Tre verŝajnas!

S-ro H.B.Hastings, malnova kaj maljuna, kaj ĉiutage fidela-en-laboro samideano el Bostono; skribis privatan leteron al amiko, la 20-an de septembro, el kiu ni plezure presas kaj disvastigas kelkajn partojn.

"Laŭ invito mi vizitis malgrandan vilaĝon, North Colebrook, en Connecticut por "Old Home Meeting," kaj parolis pri la temo, 'La vivado de juna knabo en ĉi tiu vilaĝo antaŭ 70 jaroj.' (Mi estis la knabo.) Mi rakontis kiel la knaboj ĝuis la diversajn okupojn de tiu tempo, kiel ni faris muzikilojn el herbo, el "pumpkin vines," kaj el aliaj kreskaĵoj; kiel la botisto vizitis nin por fari ŝuojn (aŭ pli bone botojn) por la tuta familio; kaj por la knaboj, botoj estis faritaj ne dekstre-kaj-maldekstre, sed simile al ŝtrumpoj, por ke oni povu ŝanĝi ilin tage de unu piedo al alia, kaj eviti la turnadon ('running over of heels.')

"Mi parolis pri la diversaj amuzaĵoj, la 'donaca kunveno' en kiu la farmistoj penis pligrandigi la salajron de la pastro per donacoj de terpomoj, viando, pomoj, ktp, dum la virinoj kumportis diversajn objektojn faritajn en la hejmo.

"Mi rakontis ke la farmistoj donacis la necesan materion por hejti la lernejon. Tamen la du-tri grandaj knaboj devis ĝin haki kaj pretigi por la fajro, kaj mi estis delegitata por sidi ekstere sur la lerneja ŝtuparo kaj elparoli la vortojn, kiujn la grandaj knaboj devas literumi dum ili hakis, por ke ili perdu nenion da tempo!

"Mi parolis pri multaj aliaj aferoj. Kaj tiam mi menciis la aferojn kiujn tiama knabo nek ĝuis nek vidis -- neniam elektraj lumoj, nek aŭtomobiloj, nek telefonoj, nek fonografoj ekzistis, ktp., ktp. Ankaŭ mi rememorigis la aŭskultantojn (kiuj forgesis ĝin) ke antaŭ 70 jaroj estis en malliberejo de Winsted, Conn., malliberulo kiu eltrovis aŭ konstruis aŭtomobilon; kaj, ĉar li sciis ke tio timigos la ĉevalojn, li proponis ke oni pendigu ĉevalon "stuffed" antaŭ la aŭtomobilo por kontentigi la aliajn ĉevalojn kaj certigi al ili ke ĉio estas laŭ regulo.

"Tiam mi demandis pri la sekvontaj 50 jaroj. Ĉu ili alportos nur trovaĵojn de milito, malamo, kaj mallumo? Ĉu la estonto entenas por ni iom da kuraĝigo? Mi opiniis ke jes; sed mi mencias nur du aferojn: la tiel nomatan "Oxford Movement," kaj la Esperanto-movadon. Poste multaj el la aŭskultantaro dankis min pro mia parolado, kaj du-tri deziris ion lerni pri Esperanto.

"Entute mi ĝuis mian viziton -- la unuan en 69 jaroj! -- H.B.Hastings."

* * * * *

NOVA KONKURSO EN TRADUKADO. De tempo al tempo -- pli-malpli ofte, laŭ la grado de intereso montrata -- ni intencas anonci tradukadkonkursojn. Por iu ajn ambiciema Esperantisto, la klopodo kaj sperto mem estos sia propra kaj ĉefa rekompenco. Sed la verkantoj de la plej bonaj tradukoj ricevos malgrandajn premiojn..

Jen la proponata teksto tradukota:

"You blessed ones who shall inherit that future age of which we can only dream; you pure and radiant beings who shall succeed us on this earth; when you turn back your eyes on us poor savages, grubbing in the ground for our daily bread, eating flesh and blood, dwelling in vile bodies which degrade us every day to the level of the beasts, tortured by pains and animal propensities, buried in gloomy superstitions, ignorant of Nature which yet holds us in her bonds; when you read of us in books, when you think of what we are, and compare us with yourselves, remember that it is to us you owe the foundation of your happiness and grandeur, to us who now in our libraries and laboratories and star towers and dissecting rooms and workshops are preparing the materials of the human growth."

La partoprenantoj dividiĝos en tri grupojn:

Novula Sekcio, por tiuj kiuj komencis la studon de Esperanto en 1938 aŭ 1939.

Meznovula Sekcio, por la eklernintoj de 1^a jaroj 1933 ĝis 1937.

Malnovula Sekcio, por tiuj kies Esperantismo estas jam 7-jaraĝa, aŭ pli aĝa.

En ĉiu sekcio, la verkanto de la plej bona traduko ricevos du libretojn, kaj la dua premio estos unu libreto.

Ĉiu partoprenanto sendu sian tradukon rekte al la EANA oficejo, 1410 H-St., N.W., Washington, D.C. Ĝi estu ricevita en Washington antaŭ la fino de novembro.

* * * * *

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Esperanto Exhibit at Public Library Includes Books Suppressed by Hitler

Complete Bible and Translations of the Classics Are Shown

If the lions on the grand staircase of the Boston Public Library start roaring, it will be in Esperanto. The stony pair are flanked by glass cases containing an exhibit of Esperanto material, including books in that language which have been suppressed by Hitler in Germany, Austria and Czechoslovakia.

More than 90 Esperanto periodicals are printed in 60 countries of the world. There is space for only a few of these in the exhibit, but they include one from Sweden published in braille for the blind; one from Poland and three from China.

In pre-Hitler days, Esperanto was taught in 410 German schools. The Fuehrer's attempted suppression has resulted in an increased interest in the language elsewhere, particularly France, where 140 French deputies are in favor of introducing the study into the schools of the country.

Official guide-books in Esperanto issued by the Italian, Brazilian and Japanese Govern-

ments are shown, also direction in the language that are pasted in all telephone booths in Holland.

The Italian Government also issues a monthly radio program of broadcasts in Esperanto and other languages which is sent free on request to Esperantists throughout the world.

A tinted photograph of L. L. Zamenhof, M. D., who created the language in 1887, has the place of honor in the display, and is surrounded by textbooks and dictionaries. With these are exhibited the Complete Bible in Esperanto and translations of the classics of various lands.

In keeping with the exhibit which will continue until the end of September, the State University Extension announces a course of eight lessons in Esperanto to be given on Thursday evenings at Sever Hall, Cambridge, beginning Oct. 19. Esperantists claim that after eight lessons a diligent student should be able with the aid of a dictionary to write a letter that could be understood by any Esperantist in the world.

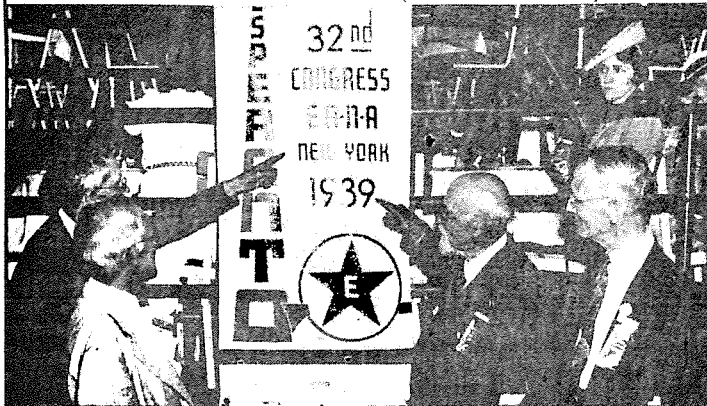
The exhibit will be changed next week and other articles added, including a small exhibit of Esperanto postage stamps.

Boston "Evening Transcript" Sept. 23rd 1939

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

Convention of the Esperanto Society of North America at Sun Valley.

Left to right: E. C. DODGE, Chairman of the Executive Council, HENRY W. HETZEL, Honorary President, H. B. HASTINGS, Honorary Ex-President and JOSEPH LEAHY, General Secretary. (World's Fair, -7-3'39)

("Caravan" Aug. 1939)

Seems to be some discussion about the place and date-nothing serious. The lady looking on is Miss Bernice Rayburn, Oklahoma City.

PROFESSOR FRANK TOMICH started another beginner's Esperanto class-on Radio, Station WCLE Cleveland, Ohio-will be heard every Saturday 1.30. After his first broadcast, announcing the course, he received over 20 letters of commendation (letters to the Radio Station are the same as applause in the theatre-write tuĵ). He has also a class of 18 in Fenn College-where the Professor professes. VIVU Prof. Tomich kaj la WCLE.

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

XXXIII ANNUAL CONGRESS
E A N A at LIMA, OHIO.

If you ever had any doubt about the success of the coming congress, forget it-just notice the names in this clipping, all determined to make it "NONE BETTER"

ESPERANTO-ASSN NAMES OFFICERS

The Lima Esperanto-assn held a meeting Tuesday evening in the Plezol club room and new officers for the year were elected. They are: Mrs. L. K. Beecher, president; Mrs. Dorothy Slotta, vice-president; Miss Mary Smith, recording secretary; Mrs. Arthur Vaughn, corresponding secretary; and Mrs. Florence Bolton, treasurer.

Other members present were: Misses Ruby Bender, Dolly Clark and Elizabeth Cheney, Mrs. C. L. Kramer, Mrs. D. W. T. McGriff, Mrs. Miles Wendelmoot, Mrs. Lelia Payne, Mrs. Dorothy Van-Ausval, Mrs. Frank Warner, Mr. and Mrs. R. Barnhardt, Mr. and Mrs. Floyd Spahr, Mr. and Mrs. Earl Sealts, E. J. Miessler and Bernhard Lade.

The next regular meeting will be held at 7:30 P. M. Tuesday at 615 W. Elm-st "Lima News" 9-27

☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆☆

HARVARD UNIVERSITY ESPERANTO CLASS is being taught by

Mr. H.B.Hastings.

MISS ROAN U. ORLOFF, of Boston, has captured the hearts of the Oklahoma City Esperantists, and classes (Cseh-Metodo) of over 50 attend each night. Gratulojn al Okla. City kaj ROAN-VIVU. S*roj R.T.B. KELLY, New York, and Wm. Vathis, Philadelphia, commented very favorably on "ALVOKO EL SUD-AMERKO" appearing in October "AE". MRS MARIAN TOPHAM, who was one of the busiest of the Congress Committee at the last congress, has written such a wonderful description of experiences on "Esperanto Day" at the World's Fair as to make anyone who was not there, cry with anguish "why did I miss it?"

LEARN ESPERANTO BY CORRESPONDENCE
Beginners and Advanced. Instructor licensed by E A N A as teacher
Address: "ESPERANTO-BY-MAIL", St. Albans, N.Y.

LA AMERIKAJ GESAMIDEANOJ

NE FORLASOS LA ŜIPON .

Dum multaj jaroj nia movado vojaĝis kiel bela marŝipo sur trankvilaj akvoj. La pasageroj kaj oficiroj sur la verda "Ŝipo Esperanto" parolis plej diversajn lingvojn kaj devenis el centoj da landoj; ili havis haŭtojn plej diverskolorajn kaj preĝis laŭ religioj ĉiuspecaj. Tamen ili komprenis unu la alian facile dank'al komuna neŭtrala lingvo. Spite de okazaj internaj militetoj, la Verda Familio daŭrigis sian vojaĝadon sur la "Maro de Indiferenteco". La granda publiko ne plu donis al ni opozicion. Ĉar ne plu estis ondoj, multaj ŝipoficiroj kaj pasageroj ekdormis. Okaze ŝajnis ke oni eĉ ne sekvis kompason, kaj okaze la kapitano devis esti ŝanĝata.

Subite la "Ŝipo Esperanto" sin trovas en milita uragano. Kelkaj oficiroj kaj multaj pasageroj devis forlasi la laboron por paco kaj devis iri en armeojn por malpaco. Jen, oficiroj kiuj neniam serioze gvidis, kaj pasageroj kiuj neniam aktive laboris (eĉ ne en kluboj) devas transpreni taskojn por savi nian movadon. Multaj "mempensionitaj pioniroj" devis kaj ankoraŭ devos reveni al aktiva laboro.

Ankaŭ amerikaj gesamideanoj vojaĝadis delonge sur la "Ŝipo Esperanto". Feliĉe ili ne devas iri al militaj frontoj kiel devis la gesamideanoj de la militantaj kaj eĉ de neŭtralaj landoj. La amerikaj gesamideanoj komprenas ke ili havas sanktan devon.

Ju pli teruros la milito en Eŭropo, des pli urĝe estos ke la gesamideanoj de Pan-Ameriko restu fidelaj. Anstataŭ nun forlasi la internacian movadon, ili libervole sin oferos por servi sur la "Ŝipo Esperanto", se ne gvidante, tiam almenaŭ per aktiva varbado en siaj respektivaj urboj por gajni finanĉan subtenon, en formo de membrokotizoj por I.E.L.

Se nia "Ŝipo Esperanto" pereus, la perdo estus terura. Multaj jaroj pasus ĝis kiam ni povus konstrui novan internacian organizon per kiu Esperanto povus denove naĝi sur la internacia "Maro de Indiferenteco". Landaj asocioj kaj distriktaj federacioj estas nur malfortaj savboatoj, per kiuj ni ne povas grandskale varbi kaj progresi.

Do mi petas la gesamideanojn de la tuta mondo: Ne forlasu la ŝipon! Eĉ se la plej terura uragano klopodos forviŝi vin en la maron de indiferentuloj, ne forlasu la internacian organizon I.E.L...nek la aliajn internaciajn aŭ fakajn federaciojn al kiuj vi apartenas. Eĉ se vi en la plej teruraj jaroj ne havos sufiĉe da mono por aĉeti manĝaĵojn, restu fidelaj kaj sendu viajn kotizojn, kaj legu kaj subtenu aktive la internaciajn Esperantajn gazetojn, ĉar sen ili nia ŝipo naĝos en uragano sen lumo, kaj sen telefona sistemo...kaj rapide pereus la "Ŝipo Esperanto".

La amerikaj gesamideanoj ne forlasos la ŝipon. Miaj klopodoj kiel prezidanto de E.A.N.A. estos uzataj ne nur por la nacia progreso sed ankaŭ por zorgi ke la usonaj gesamideanoj restos fidelaj al la granda "Ŝipo Esperanto", ĉar mi konscias ke usona nacia asocio estas malgranda ŝipeto simila al savboato. Amaso da naciaj asocioj sen granda internacia I.E.L. similus al grupo da savboatoj sen internacia granda marŝipo. Kaj leginte revuojn de la naciaj asocioj en la cetera Ameriko, mi scias ke la sama kuraĝa persistemo kaj fideleco por la internacia movado vivas ankaŭ en la koroj de niaj pli sudaj kaj pli nordaj gesamideanoj.

Nova sensacia sukceso de Esperanto en Hollywood estas bonvena kiel luma radio tra nigraj nuboj. La granda Paramount Studio estas la tria filmfarejo de Hollywood kiu uzas Esperanton - ĉi-foje en nova, speciale verkita bela kanto en la filmo "Vojo al Singapuro". Ĝi estas la unua grandfilmo en kiu aŭdiĝas esperantlingva kanto. Pri tio ĉio legu en tiu-rilataj artikoloj kiuj sekvas. Dume ne forlasu la ŝipon!

Joseph R. Scherer

